

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СВІТАНАК

Беларусь,
твой народ
гаракаецца
Залатцама,
яснага дня!
М. Багдановіч.

№2 (166) СТУДЗЕНЬ 2014 ГОД

У ЦЭТРЫ ЎВАГІ

АД НІЗКІХ ЗАРОБКАЎ ДА ДЭФІЦЫТУ КАДРАЎ

На рынку працы Шумілінскага раёна свабодныя вакансіі прапануюць ў асноўным дзяржаўныя арганізацыі і прадпрыемствы. Як правіла, людзі неахвотна займаюць такія рабочыя месцы з-за невысокай заробтнай платы.

Паводле БелаПАН, навукова-даследчым эканамічным інстытутам (НДЭІ) Міністэрства эканомікі праведзена апытанне кіраўнікоў 429 сельгасарганізацый і фермерскіх гаспадарак з нагоды забяспечанасці персаналам. Як аказалася, сельгаспрадпрыемствы краіны адчуваюць хранічны дэфіцыт кадраў.

Толькі 49,4% рэспандэнтаў ацанілі ступень забяспечанасці кадрамі як здавальняючую. На сельгаспрадпрыемствах назіраецца дэфіцыт рабочых прафесій, а менавіта - механізатараў (іх недастатковасць адзначылі 56,2 % гаспадарак), аператараў машыннага даення (52,2%) і жывёлаводаў (50,9 %).

Разам з тым, паводле інфармацыі, размешчанай на сайце Міністэрства працы і сацыяльнай абароны насельніцтва (<http://vacancy.mintrud.by>), рынак сельгасгаспадарчай працы ў Шумілінскім раёне сапраўды адчувае

той дэфіцыт кадраў, аб якім паведамляе Мінэканомікі.

На сённяшні дзень рынак працы ў раёне налічвае 48 вакансій на 73 вольныя месцы. Прычым у сувязі з наяўнасцю ў раёне прадпрыемстваў і арганізацый не сельгасгаспадарчага прызначэння ўсё ж такі асноўная колькасць вакансій прыпадае менавіта на іх. Да прыкладу, Шумілінскі лясгас можа прыняць на працу 19 спецыялістаў. Праўда, "Райаграсервіс" патрабуецца крыху меней - 16 чалавек. Райбыткамбінату не хапае 10 работнікаў, у раённай бальніцы ёсць вакансіі для 9 медыкаў, раённым аддзеле адукацыі на свабодныя пасады ўзапаршаюць 9 спецыялістаў.

Што ж тычыцца прадпрыемстваў сельгасгаспадарчага профілю, то ў агульнарэспубліканскі банк даных была пададзена інфармацыя толькі з "Райаграсервісу".

Тут патрабуецца ўсяго адзін галоўны заатэхнік, адзін галоўны ветурач, два

аграномы, два аператары машыннага даення, два жывёлаводы, два вадзіцелі, два трактарысты, нават адзін ідэолаг і іншыя.

Апроч таго, у раёне таксама не менш запатрабаваны і прадстаўнікі рабочых спецыяльнасцей: прыбіральшчыкі, вальшчыкі лесу, сантэхнікі, слесары, лесарубы, сталяры, токары.

Варта адзначыць, што памер заробтнай платы на вакантных прафесіях невысокі: у асноўным ад паўтара да 2,5-3 мільёны рублёў. Ёсць усяго адно выключэнне: аддзел алдукацыі Шумілінскага райвыканкама прапануе галоўнаму бухгалтару з вышэйшай адукацыяй аклад у 4 мільёны 100 тысяч рублёў. Аднак у той час педагог-псіхолаг будзе атрымліваць усяго 2,6 мільёна рублёў.

У сельгаспрадпрыемстве, бадай што, толькі аднаму галоўнаму заатэхніку ў "Райаграсервісе" абяцаюць аклад у

тры мільёны рублёў. У астатніх заробкі больш, чым сціпляюць - даярка атрымлівае 2 мільёны, жывёлаводы і трактарысты гэтаксама па два, а вадзіцелі яшчэ меней - 1 мільён 800 тысяч.

На думку спецыялістаў НДЭІ Мінэканомікі, для беларускіх сельгасарганізацый характэрная сёння высокая цяжкасць кадраў, выкліканая нізкім узроўнем аплаты працы. Зыходзячы з наяўнай інфармацыі можна канстатаваць, што Шумілінскі раён таксама не адрозніваецца высокай заробтнай платой сярод работнікаў і спецыялістаў сельгасгаспадарчага профілю, а значыць - мусіць адчуваць кадравы голад, які можа і не фіксавацца ў даступнай шырокаму колу інфармацыі.

З улікам пастаяннай міграцыі працоўнай сілы за межы раёна, можна выказаць здагадку, што гэта праблема з цягам часу стане яшчэ больш актуальнай.

Алесь Шумскі

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: [HTTP://SHUMILINA.BY](http://shumilina.by)

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

БУДАЎНІЦТВА

ЧЫМ ЖЫВЕ ОБАЛЬСКІ СЕЛЬСАВЕТ?

Асноўныя праблемы вёсак - водазабеспячэнне, рамонт дарог, асвятленне вуліц. Ці магчыма адміністрацыйная рэформа населеных пунктаў па заходнееўрапейскім стандартам? Пра гэта распавёў старшыня Обальскага сельскага Савета дэпутатаў Мікалай Будневіч.

Обальскі сельсавет самы буйны ў Шумілінскім раёне, на яго тэрыторыі размешчана 39 населеных пунктаў, у якіх пражывае больш за 3,3 тыс. чалавек, з іх каля 2,5 тыс. - жыхары гарпасёлка, які даў назву сельсавету. Калісьці тэмп жыцця ў Обаль задаваў мясцовы керамічны завод, прадпрыемства і сёння застаецца горадаўтваральным, хоць ужо і няма мінуўшчыны размаху.

- Акрамя керамічнага завода, вытворчую сферу на нашай тэрыторыі ўяўляе вытворчы ўчастак «Полацкгаз» (раней - торфапрадпрыемства імя Даўмана), - кажа старшыня Обальскага сельскага Савета дэпутатаў Мікалай Будневіч. - Там працуюць больш за сотню чалавек, прадпрыемства мадэрнізуецца, набірае абароты, развіваецца. Ёсць лясніцтва, ўчастак ЖКГ, а таксама аб'екты сацыяльнага быту - Дом культуры, два сельскіх клубы, участковая бальніца, два ФАПы.

- Вы ўзначалілі сельскі Савет у 2010 годзе. Гэта ваш першы вопыт работы на выбарнай пасадзе?

- Старшынёй - так. Але не першы, калі казаць аб прадстаўніцтве ў мясцовых органах самакіравання. Да гэтага ў мяне быў досвед працы дэпутатам раённага Савета.

- З чаго пачыналі старшынства?

- Са збору каманды. Мясцовае самакіраванне будучы, па сутнасці, на грамадскіх пачатках. Вывісваюць яго дэпутацкі корпус - 5 дэпутатаў раённага і 13 сельскай Саветаў. Гэта касцяк, людзі, якія наўпрост закліканы вырашаць усе пытанні жыццезабеспячэння насельніцтва. Адказнасць іх вялікая: усё, што

атрымалася, усе поспехі - іх заслуга, але ў той жа час, калі нешта сарвалася, нешта ўпусцілі - іх промах. Плюс старэйшыны вёсак і кіраўнікі прадпрыемстваў - апора мясцовай улады. І ў першую чаргу, хоць я і не новы ў Обаль чалавек, а свой, тут нарадзіўся, жыву і працую, трэба было з усімі сустрэцца, аб'ехаць вёскі, пагутарыць з людзьмі.

- Якія праблемы сельскіх населеных пунктаў сельсавета сёння найбольш востра патрабуюць вырашэння?

- Я сказаў бы, што водазабеспячэнне. Для гарпасёлка ў мінулым годзе гэтая праблема была вострая, як ніколі. Больш за паўгода жыхары верхніх паверхаў у шматпавярхоўках былі практычна без вады, назапасіцца ёю маглі толькі ноччу, калі падаў агульны разбор.

Праблема была тэхнічная: выпрацавала рэсурс свідравіна і ўжо не спраўлялася з нагрузкамі. Рашэннем стала ўстаноўка новай свідравіны. Зараз задача нумар адзін па вадзе - будаўніцтва ў Обаль станцыі абезжалезвання. Работы вызначаліся на 2014 год, потым тэрміны зрушвалі, але мы прыкладзем усе намаганні, каб станцыя была пабудавана ў першапачаткова запланаванае час.

Ёсць складанасці і з водазабеспячэннем сельскіх населеных пунктаў. У нас восем вёсак падлучаны да цэнтральнага водазабеспячэння. З аднаго боку, гэта несумнеўнае карысць, з другога - бяда: як толькі нешта выходзіць з ладу, вёска застаецца без вады. Прасцей было б у малаколькасных населеных пунктах дэмантаваць вадаправод і ўсталяваць

калодзежы: яны лягчэй ў эксплуатацыі, не патрабуюць вялікіх выдаткаў на абслугоўванне.

- Мікалай Аляксеевіч, з якімі праблемамі часцей за ўсё звяртаюцца людзі ў сельскі Савет?

- Калі казаць пра пытанні, якія трапілі на раённы ўзровень, то асноўны паток - гэта рамонт даху, дамоў, вуліц. У 2013 годзе адбыўся ўсплёск такіх зваротаў - на 18 больш, чым у 2012-м (47 супраць 29), і рост менавіта па пытаннях ЖКХ. Персональна да мяне на асабісты прыём прыйшлі блізу 70 чалавек, на вызным - каля дзесяці. У вёсках людзі менш звяртаюцца ў тым ліку і таму, што многія праблемныя пытанні вырашаюцца, пакуль рыхтуецца выезд.

- На ваш погляд, якія ёсць рэсурсы для павышэння эфектыўнасці мясцовага самакіравання?

- Нярэдка вырашэнне пытанняў, з якімі прыходзяць людзі, цалкам ляжыць у сферы магчымасцяў прадпрыемстваў. А вось ўзаемадзеянне іх кіраўнікоў з сельскім Саветам кулягае. Калі дэпутат або старэйшына, як гаворыцца, з зубамі, ён даможацца зняцця праблемы з парадку дня, хай і не з першага разу. Калі няма, то будзе доўга хадзіць па крузе. На шчасце, у нас такія выпадкі рэдкія, у 2013-м кампраміс знаходзілі заўсёды.

- Мікалай Аляксеевіч, на наступны тэрмін плануеце пазмагацца за дэпутацкі мандат?

- Планую. Але вырашаць, вядома, людзям.

Таццяна Гарнова
"Віцебскі веснік"

ЗАЎХАЦЕЎ КУПАЛ

На царкву, што будуюцца ў Обалі, на днях устанавілі новы купал.

Гэта адметная гістарычная падзея яшчэ на крок наблізіла адкрыццё храма для прыхаджан.

Храм, як кажуць, узводзяць усёй грамадой. Грошы ахвяравалі не толькі ўлады праз дзяржаўныя арганізацыі, але і прыватныя прадпрыемствы, вернікі, мясцовае насельніцтва навакольных вёск. Падобна на тое, што ў бліжэйшай перспектыве будаўнічыя работы будуць завершаны, і той час, калі ў храме пройдзе першая служба, зусім недалёка.

Галоўны купал быў выраблены з нітрыдытану на адной з прыватных фірм горада Новаполацка. Такі вялікі купал памерам 6,5 на 6,5 метраў і крыж вышыняю 3,5 метра работнікі фірмы вырабілі ўпершыню.

Прыхаджане радасна віталі ўладкаванне купала, які цяпер зазіхаецца над Обаллю. Благачынны цэркваў Шумілінскага акругі Фёдар Пучынскі павіншаваў вернікаў са знамянальным святам і заклікаў усіх прысутных да веры ў Бога, царпімасці і міласэрднасці. Святы айцец спадзяецца, што вялікі купал, асвечаны святой вадою, прынясе ўсім жыхарам здароўе і дабрабыт.

Зараз храм ў Обалі выглядае магутным і прыгожым. Нават недабудаваны, ён выклікае пачуццё захаплення і ўражвае сваёй веліччай прыгажосцю. Ёсць спадзяванні, што жыццё ў Обалі пераменіцца да лепшага: падзеленая радасць будзе двайна радасцю, падзеленае гора - паловай гора. У храме чалавек зможа уладзіць сваё сэрца і, застаўшыся сам-насам з Богам, пачуць голас сваёй душы.

Алесь Прыбярэжны

ЖЫЛЛЁВАЕ ПЫТАННЕ

РАСЦЕ ЧАРГА ПРЭТЭНДЭНТАЎ
НА ВЫСЯЛЕННЕ

На сённяшні дзень у Шумілінскім раёне пражывае 1345 неплацельшчыкаў. Некаторыя грамадзяне не плацяць за жыллё гадамі. Зараз на даўжнікоў рыхтуюцца дзесяць іскаў у суд на высяленне.

Практыка высялення можа быць выкарыстана ў дачыненні да тых нядбайных кватэраздымшчыкаў, якія паўгода не плацяць за жыллё без паважных прычынаў. Безумоўна, камунальнікі і юрысты, што перад тым выселіць неплацельшчыка, жы- хара, папярэджаюць яго вусна і пісьмова.

Аднак калі не дапамагае звычайнае ўздзеянне, як наведванне на даму, тэлефоннае папярэджанне, хадатайніцтва па месцы працы, адключэнне камунальнай паслугі, тады ўжываюцца больш дзейсныя рычагі. Бо ў любым выпадку за аказаннем паслугі трэба плаціць.

Як бы там ні было, але высяленне неплацельшчыка з кватэры за даўгі – сапраўды крайні крок. Дарэчы, па рашэнні суда выселіць могуць і з прыватызаванай кватэры, калі ўласнік жыллага памяшкання не плаціць за камунальныя паслугі ці абслугоўванне жыллага памяшкання. Уласнік павінен на працягу года аплаціць доўг на працягу года.

Калі доўг не аплачаны, гаспадара перасяляюць у іншае жылое памяшканне, а кватэра прадаецца на таргах. З атрыманай сумы гасіцца доўг, а астатнія грошы перадаюцца былому ўласніку кватэры. Пры гэтым высяленню падлягаюць не толькі наймальнікі жылых памяшканняў, але і ўсе члены сям'і, якія пражываюць з ім, нават непаўналетнія.

Спісы даўжнікоў за жыллё пастаянна павялічваюцца

з года з год. Наколькі эфектыўны сродак уздзеяння на хранічных неплацельшчыкаў за жыллё, яе высяленне? Паводле даных жыллёва- камунальнай гаспадаркі у Шумілінскім раёне налічваецца 1345 неплацельшчыкаў. Лічба ўнушальная, улічваючы той факт, што ўсяго ў раёне наймальнікаў і карыстальнікаў жылля 8847 грамадзян.

Як звычайна, большасць нядбайных ўладальнікаў кватэр, якія рызыкуюць стаць патэнцыйнымі бамжамі, гэта тыя асобы, што вядуць асацыяльны лад жыцця. Злоўжываюць алкаголем, дэбашыраць у сям'і, турбуюць суседзяў амаральнымі паводзінамі, не жадаюць працаваць.

Да прыкладу, грамадзянін П., які атрымаў у свой час інтэрнат ад "Райаграсервісу", дзе працаваў, завінаваціўся за пакой аж з кастрычніка 2012 года. За гэты час доўг вырастае да 1,6 мільёнаў рублёў. У судзе жыхар інтэрната даводзіў, што запазычана сума атрымалася з-за сціплага заробку. Аднак з бухгалтэрыі прадпрыемства даказалі, што зарплаты павінна было хапіць, падобна на тое, што работнік яе прапіваў, хаця выплаціў толькі частку доўгу. Аднак суд усё роўна не ўлічыў гэтыя абставіны і вырашыў выселіць мужчыну з пакоя.

З другім мужчынам адбылася падобная гісторыя. Пражываў як сужыцель з адной жанчынай, пакуль тая не набыла кватэру і не

перасялілася туды жыць. А былы сужыцель так і застаўся ў пакоі адзін – без працы, без грошай, без права на жыллё. Судовай пастановай ён таксама быў выселены без прадастаўлення іншага жыллага памяшкання.

Дарэчы, у такіх выпадку часовага безграшоўна кватэраздымшчыка можна звярнуцца за субсідыяй ці абмяняць вялікую кватэру на меншую. Аднак такіх кватэр меншай плошчы і горшых спажывецкіх якасцяў у райцэнтры пэўна ж няма. Для перасялення даўжнікоў рашэннем райвыканкама выдзелены дом № 6 па вуліцы Дубасарскага і некаторыя іншыя дамы ўвогуле без якіх небудзь камунальных даброт.

Бываюць і выключэнні. Адна шматдзетная сям'я, у якой абодва бацькі працавалі і атрымлівалі па мясцовых мерках, годны заробак, за кватэру не плаціла. Ці то грошай усё роўна не хапала (цэны на месцы не стаяць), або спадзяваліся на дадатковыя льготы ад дзяржавы. Так або інакш, але трапілі на лаву падсудных. У судзе ім далі тэрмін на выпраўленне сітуацыі.

Вядома, калі чалавек не імкнецца да ўзорнага ладу жыцця і тым больш залівае яго гарэлкай, ён не вельмі турбуецца пра тое, што ў яго не аплачана па рахунках. Але ж трэба, каб людзі крыху дысцыплінаваліся. Таму каб прачнулася сумленне, і вырашаюць пытанне па даўгах у судовым парадку.

Алесь Шумскі

ВЫБАРЧАЯ КАМПАНИЯ

УТВОРАНЫ ЎЧАСТКІ ДЛЯ
ГАЛАСАВАННЯ

Галасаванне на выбарах дэпутатаў мясцовых Саветаў у раёне будзе праходзіць на 32 участках. Участковыя камісіі будуць дзейнічаць на базе адміністрацыйных будынкаў дзяржаўных устаноў, школ, прадпрыемстваў, сельсаветаў, дамоў культуры, сельскіх клубав, бібліятэк.

У Шумілінскім раёне былі ўтвораны ўчасткі для правядзення галасавання на выбарах дэпутатаў мясцовых Саветаў дэпутатаў 27-га склікання.

На падставе артыкулаў 17, 18, 24 Выбарчага кодэкса Рэспублікі Беларусь і па ўзгадненні з Шумілінскай раённай выбарчай камісіяй па выбарах дэпутатаў раённага Савета дэпутатаў дваццаць сёмага склікання Шумілінскі раённы выканаўчы камітэт вырашыў: утварыць 32 ўчасткі для галасавання

па выбарах дэпутатаў мясцовых Саветаў дэпутатаў Рэспублікі Беларусь дваццаць сёмага склікання з указаннем межаў і месца знаходжання памяшканняў для галасавання.

Апроч таго, вызначаны месцы, забароненыя для пікетавання. У адпаведнасці з арт. 65 Выбарчага кодэкса Беларусі Шумілінскі райвыканкам прыняў рашэнне аб вызначэнні месцаў, забароненых для правядзення пікетавання з мэтай збору подпісаў выбаршчыкаў па вылучэнні

кандыдатаў у дэпутаты мясцовых Саветаў дэпутатаў 27-га склікання (№9 ад 08.01.2014 года).

У пералік забароненых для пікетавання месцаў увайшлі чыгуначныя станцыі, аўтавакзал, аб'екты вода-, цепла- і энергазабеспячэння, перакрываючы дарог і вуліц, тэрыторыі бальніц, паліклінікі, амбулаторый, устаноў адукацыі, атаксманна адлегласці менш за 50 метраў ад будынкаў райвыканкама, сельскіх выканкамаў, суда і пракуратуры.

Алесь Шумскі

ЗДАРЭННІ, КРЫМІНАЛ

ЗАДЫМЛЕННЕ
Ў ПАКОІ

У інтэрнаце Шумілінскага камунгасу спрацавала сістэма пажарнай сігналізацыі

Гаспадыня пакоя, якая жыве ў інтэрнаце Шумілінскага ЖКГ, паставіла чайнік на электраплітку, а сама пайшла на вуліцу выбіваць дываны. За гэты час чайнік выкіпеў і задыміўся. У выніку задымлення ў пакоі спрацавала сігналізацыя і па выкліку прыбылі ратавальнікі. На шчасце пацярпелых не было, эвакуацыя жыхароў таксама не спатрэбілася.

Жанчына пражывае ў цесным пакойчыку разам

з мужам. А вось 11-гадовае дзіця ў кастрычніку мінулага года з сям'і аднялі ў сувязі з неспрыяльнымі ўмовамі пражывання.

Сям'я тулілася на невялікай жылплошчы, дзе яшчэ і спрабавалі гатаваць ежу, што строга забаронена. За парушэнне правілаў пажарнай бяспекі жыхары пакоя будуць прыцягнуты да адміністрацыйнай адказнасці.

Сяржук Горкі

ЗАБІЛІ
САБУТЫЛЬНІКІ

Труп са слядамі збіцця жыхара з пасёлка Обаль Шумілінскага раёна найшлі на вуліцы ў п. Ждановічы ў Мінскім раёне.

Паводле вынікаў судова- медыцынскай экспертызы смерць наступіла ад чэрапна- мазгавой траўмы.

Папярэдне ўстаноўлена, што цяжкія цялесныя пашкоджанні абальчаніну нанеслі 17 студзеня ў 21 гадзіну ў падвале жыллага дома яго сабутыльнікі пасля сумеснага распіцця алкагольных напояў.

Паміж імі ўспыхнула сварка, пры гэтым мужчыну 1960 года нараджэння з Обалі збілі раней судзімы за крадзёж жыхар вёскі Караевічы Лепельскага раёна і жыхар вёскі Селішча Вілейскага раёна, якія затрыманыя. Усе яны былі непрацуючыя.

Па зводках МУС
Сяржук Горкі

ЗГАРЭЎ
АЎТАМАБІЛЬ

Учора раніцай на вуліцы Зялёная адбыўся пажар аўтамабіля

Паводле прэс-службы Віцебскага ўпраўлення МНЗ учора раніцай у Шуміліне на вуліцы Зялёная адбылося ўзгаранне аўтамабіля.

Агнём знішчаны аўтамабіль "Фальксваген Джэта", 1985 года г.в.

Прычына пажару высвятляецца.

ДАДАТКОВАЯ АДУКАЦЫЯ

ВЕК ЖЫВІ -
ВЕК ВУЧЫСЯ

У Цэнтры дзяцей і моладзі працуе праект "Адукацыйны цэнтр для дарослых".

Тут сфарміравана пяць аб'яднанняў, дзе займаюцца выключна людзі дарослыя, а калі больш дакладна, то пенсіянеры. У іх шмат вольнага часу, а яшчэ больш – жадання навучыцца нечаму новаму.

Адукатар (так тут называюць выкладчыкаў) па саломаліцкай Таццяна Пятроўна Каласкова адзначае, што працаваць з гэтай аўдыторыяй прыемна і цікава. Яны апантаныя, зацікаўленыя і надзвычай старанныя. Ім падабаецца тое, што яны робяць, падабаецца бачыць вынік сваіх старанняў.

"Гэтыя вучні ніколі не парушаюць дысцыпліны, – жартуе Наталля Леанідаўна Пятроўская (адукатар па батыку), – але дарослыя людзі задаюць дарослыя пытанні, таму рыхтавацца да заняткаў трэба грунтоўна".

Усе неабходныя для творчасці матэрыялы прадастаўлены праектам, але амаль усе удзельнікі самі набылі прылады і матэрыялы

і працягваюць займацца творчасцю дома, у вольны час. Гэта сведчыць пра тое, што праект дае менавіта тыя вынікі, на якія спадзяваліся арганізатары.

Я. Вайтовіч

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце бясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале <http://kamunikat.org>, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: <http://kamunikat.org/svitanak.html> для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ДАТА

МІЖНАРОДНЫ ДЗЕНЬ РОДНАЙ МОВЫ

Міжнародны дзень роднай мовы адзначаецца штогод 21 лютага з мэтай узняць пытанні моўнай і культурнай разнастайнасці і шматмоўнасці. Гэта дата была ўпершыню абвешчана ЮНЭСКА 17 лістапада 1999 года. Адзначэнне гэтага дня было таксама прызнана Генеральнай асамблеяй ААН у яе рэзалецыі 2008 года, якая абвешчала гэты год Міжнародным годам моў.

Міжнародны дзень роднай мовы паўстаў як вынік міжнароднага прызнання Дня руху за мову, які адзначаецца ў Бангладэш з 1952 года. У тым годзе шмат студэнтаў былі забітыя пакістанскай паліцыяй у горадзе Дака падчас пратэстаў, арганізаваных Рухам за мову бенгалі.

Мовы з'яўляюцца самым моцным інструментам захавання і развіцця нашай матэрыяльнай і духоўнай спадчыны. Паводле ацэнак ЮНЕСКА палова з 6 тысяч моў свету могуць у бліжэйшы час страціць апошніх носьбітаў. Усе крокі па спрыянню распаўсюджвання родных

моў служаць не толькі садзейнічанню моўнай разнастайнасці і шматмоўнай адукацыі, развіццю больш поўнага знаёмства з моўнымі і культурнымі традыцыямі па ўсім свеце, але і маюць салідарнасць заснаваную на ўзаемаразуменні, талерантнасці і дыялогу.

ГАЛОЎНАЯ ПАДЗЕЯ - МАЙДАН

Я ДУМАЛА ЗАСТАЦА ЎБАКУ...

Ніколі я нічога тут не пісала, але цяпер не магу маўчаць. Тры гады я живу ў Кіеве. Тры гады я хаджу па гэтых вуліцах, сябрую, працую і маю стасункі з гэтымі людзьмі. Маю стасункі не толькі з калегамі па працы, а з прадаўцамі, таксістамі, суседзямі, кансьержамі, домаўладальнікамі і бізнэсменамі ... Я была ў Прыкарпацці і ў Закарпацці. І ні разу, чуеце, ні разу я не сутыкалася з непрыманням рускіх ці яўрэяў, ні на бытавым, ні на грамадскім узроўні.

З першых жа слоў мяне вызначалі ўсюды — «Вы масквічка? Па гаворцы чуваць». Спачатку я — паўяўрэйка-паўмаскалька — жудасна напружвалася, але пасля пагадзілася з тым, што я і праўда масквічка, і гэтая тэма больш не падымалася — калі я сама яе не развівала. Прывітанне тон не мяняўся, нідзе ні разу не зрабілі выгляду, што не разумеюць маю рускую мову.

Так, у мяне былі праблемы, і як ні дзіўна, менавіта з калегамі — хоць нічога дзіўнага ў гэтым і няма. Свет тэлебачання — гэта свет, дзе ўсе мы працуем з «мовай». Але яшчэ гэта свет, дзе збіраюцца людзі з усёй краіны. Тут плячо ў плячо працуюць прыезджыя з Армянска (Крым) і з Івана-Франкоўска (Захад).

Так, многія, хто прыехаў з захаду, не вельмі ж ведаюць рускую — у іх яна была 2 гадзіны на тыдзень, як замежная, ды яна і праўда для іх замежная, бо, падабаецца нам, расейцам, гэта ці не, Украіна — гэта, як раней казалі, «заграніца». Так, наскрозь працягваюцца асабістымі сувязямі, якія значна мацнейшыя за любыя грамадскія дамовы, але замежжы, са сваімі законамі, традыцыямі, мовай, гімнам і іншымі атрибутамі самастойнай дзяржавы.

Так, нам з калегамі, напэўна, было цяжка спачатку: ім, не вельмі абазнаным у рускай мове, і мне, зусім не абазнанай ва ўкраінскай. Але мы вельмі стараліся адзінага зразумець, і праз пару месяцаў я перастала вылупляць вочы, калі яны пераходзілі на ўкраінскую хуткамоўку, а яны перасталі з задуманым выглядам спрабаваць перакласці ў галаве маю рускую мову.

І вось здарыўся ён — Майдан. З Масквы мне тэлефануюць сябры, сваякі і калегі. Яны ўсе шчыра баяцца за мяне, перажываюць, што я апынулася тут, у Кіеве, падчас рэвалюцыі. Яны шчыра лічаць, што на Майдане сабралася купка маргіналаў і значна большая колькасць неанацистаў — агрэсіўных, якія закідалі кактэйлямі

няшчасных праваахоўнікаў-беркутаўцаў. Маргіналаў, якія не маюць ні пачуцця самазахавання, ні пачуцця адказнасці за сваю краіну. У гэтым расейцаў цэлыя суткі пераконвае расійскае тэлебачанне.

Калі невідучага пераконваць, што чорнае гэта белае, а белае — чорнае, рана ці позна ён у гэта паверыць. Дык вось, я яшчэ не ў натоўпе, пакуль я была толькі збоку. Я адсочваю сітуацыю па розных крыніцах. Я яшчэ не ўзбуджаная, не натхнёная Майданам знутры, так што пакуль не магу меркаваць аб'ектыўна. Я ведаю тых, хто там стаіць. Паверце — гэта не маргіналы, гэта не бандэраўцы, якіх нібыта звезлі з заходняй Украіны.

Гэта людзі, з якімі я маю зносіны блізка, а з некаторымі літаральна кожны дзень. Гэта Кіяўляне. Гэта мае калегі, якія без пафасу, без крыку кожны вечар\дзень\ноч стаяць на Майдане — не па прафесійным абавязку — а па грамадзянскім. Маладыя, ім да 35, таленавітыя, з вышэйшай адукацыяй людзі.

Гэта мая сяброўка-пенсіянерка, інтэлігентная дама з трыма вышэйшымі адукацыямі. Гэта іншая мая сяброўка, галоўны бухгалтар фірмы. Гэта сям'я: бацька-бізнэсмен, сын-мастак і дачка — кіраўнік праекта. Вось гэтыя людзі — гэта 80 % Майдана.

Яны не імкнуліся выходзіць на вуліцу. Яны былі вымушаныя. Пачуццё ўласнай годнасці і адказнасці за сваю краіну, за сваіх дзяцей і за будучыню прымушае іх стаяць ужо амаль 2 месяцы, цяпер у 20-градусны мароз.

Не, не за еўраінтэграцыю або ўласныя амбіцыі. Яны выходзяць пасля першай жа зачысткі Беркута. Таму што ў іх свядомасці не ўкладаецца, што мірных грамадзян можна не проста біць — амаль забіваць, дабіваючы тых, хто ўпаў, нагамі. Што пажылую жанчыну, якая на каленях моліць, каб не забівалі яе састарэлага, ужо збітага да паўсмерці мужа — можна ўдарыць дубінкай па твары. Што

студэнта можна распрануць дагала, пусціць праз строй людзей з дубінкамі, якія потым будуць разразаць яму нажом сакральнае месца.

Яны не могуць і не хочуць так жыць. Яны не хочуць пакінуць такі свет сваім дзецям. І я паважаю іх.

Улада справакавала гэта, менавіта ўлада адказная за тое, што мірны мітынг, у выніку, стаў месцам бойкі. Улада, якая аддае злачынныя загады, якая галасуе за непрымальнымі законы, якая прывозіць «цітушак»-гопнікаў з усёй краіны для правакацый. Удумайцеся — так майданаўцы абараняюць сваё права на свабоду ўжо з кактэйлямі Молатава і самаробнымі каламі, але супраць іх стаяць узброеныя і навучаныя людзі ў поўнай экіпіроўцы, якія першымі ўжылі гвалт да мірных грамадзян.

Украіна — не Расія. Тут такія выхадкі проста так не праходзяць.

І вось цяпер людзі Майдана абвешчаныя па-за законам. І я, ведаючы іх, разумею — воні не пйдут з Майдану. Так, ім страшна — таму што там б'юць, таму што ўжо страляюць і невядома, што можа быць праз некалькі гадзін, але воні не пйдут. Таму што яшчэ страшней думаць пра тое, што будзе заўтра з імі і з краінай — калі сёння яны адступяць.

І сёння я ўжо не застануся збоку. Так, матуля, ты ўмольвала мяне нікуды не лезці, даруй, мам, але сёння я буду там, побач са сваімі калегамі і сябрамі, побач з кіяўлянамі, нават калі таксама апынуся па-за законам. Але калі мяне там не будзе — я назаўжды страчу спакой.

Я заўсёды захаплялася ўменнем украінцаў не дазваляць уладзе барзець, а зараз захапляюся яшчэ больш, і я пайду на Майдан падтрымаць людзей, з якімі плячо ў плячо жыў тры гады. Людзей, настолькі гордых і неабаякавых да свайго ўласнага лёсу і да будучыні сваёй краіны.

Слава Украіне, Героям слава!

**Ганна Голанд,
масквічка, якая працавала
і ўжо жыве ў Кіеве**

ЯК БЫЛО

ЯКІЯ ПЫТАНЬНІ НЕ ПРАПУСЬЦІЛА ЦЭНЗУРА

«Парэзалі толькі мае пытаньні, а таксама значную частку адказаў Аляксандра Лукашэнкі, — распавёў Свабодзе дырэктар кампаніі БелаПАН Алесь Ліпай.

21 студзеня Аляксандар Лукашэнка правёў у Палацы незалежнасці сустрэчу з кіраўнікамі 11 беларускіх мэдыяў. Сустрэча доўжылася амаль 5 гадзінаў. Беларускае тэлебачанне паказала паўтарагадзінную трансляцыю.

Алесь Ліпай распавёў Радзе Свабода, што не паказала БТ з сустрэчы прэзідэнта з кіраўнікамі СМІ:

«Фактычна выразалі мае пытаньне, ці будуць падпадаць пад амністыю палітычныя зьяяволеныя. Я канкрэтна прывёў прыклад Статкевіча і Бяляцкага і патлумачыў, чаму я лічу, што яны мусяць быць вызваленыя.

Не паказалі і ягоны адказ, дзе ён даў даручэнне Радзёву правярыць маю інфармацыю пра выплату за кошт грамадскіх ахвяраванняў стратаў, якія, паводле суду, былі нанесеныя Бяляцкім дзяржаве. І калі гэта сапраўды так, сказаў Лукашэнка, то трэба будзе чалавека вызваляць.

Таксама не паказалі адказ Аляксандра Лукашэнкі пра тое, што Статкевіч можа проста напісаць прашэнне пра памілаванне, не прызнаючы сваю віну, і ў адпаведнасці зь дзейным парадкам гэтае пытаньне будзе разгледжана.

Даволі сур'ёзна парэзанае мае пытаньне пра беларускую мову. Я гаварыў пра тое, што яна набывае папулярнасць цяпер у грамадстве. І не дзякуючы дзяржаве, а дзякуючы грамадзкім ініцыятывам. Прывёў прыклады курсаў «Мова ці кава» і «Мова нанова». Прывёў прыклад, як зарэгістраваная арганізацыя — Таварыства беларускай мовы — мусіла збіраць ахвяраванні, каб заплаціць за офіс. І прапанаваў

ужо другі раз яму ўвесці практыку дзяржаўных грантаў для арганізацый, якія спрыяюць развіццю беларускай мовы.

Фактычна ён даў даручэнне Радзёву разгледзець гэтае пытаньне. Сам сказаў, што станоўча ставіцца да беларускай мовы і хоча, каб на ёй гаварылі можа нават больш, чым я. Дарэчы, ягоны адказ на гэтае пытаньне таксама сур'ёзна парэзалі. А з таго, што паказалі, было даручэнне Радзёву разгледзець варыянт адкрыцця курсаў беларускай мовы пры інстытутах і ўніверсітэтах».

Алесь Ліпай упэўнены, што ісьці на сустрэчу было варта:

«Трэба чалавеку гаварыць пра тое, што існуюць іншыя меркаванні ў беларускім грамадстве. Нягледзячы на тое, што Павал Якубовіч узняў пытаньне пра палітычных зьяяволёных, я гэтае пытаньне канкрэтызаваў, гаварыў пра канкрэтных людзей. Я атрымаў ад яго фактычна гарантыю таго, што пытаньне аб іх вызваленні будзе разгледжанае. Я спадзяюся, што гэта сапраўды так. Бо ўтрымліваць іх за кратамі нямае для яго палітычнага сэнсу, і нават шкодзіць беларускай дзяржаве».

На пытаньне, ці не хвалюецца ён, што ўдзел недзяржаўнага СМІ ў такога кшталту мерапрыемстве будзе выкарыстаны беларускімі ўладамі ў прапагандысцкіх мэтах, Алесь Ліпай адказаў наступнае:

«Хутчэй я выкарыстаю ў прапагандысцкіх мэтах тое, што мяне парэзалі, што была цэнзура. А канкрэтна — у мэтах прапаганды праўды таго, што насамрэч адбылося і што мне насамрэч паабяцалі».

www.svaboda.org/content/article/25237700.html

ЗАРОБКИ

ЗАРОБАК БЮДЖЭТНІКАЎ ДАСЯГНУЎ ДНА

Новы год пачаўся з заяў пра неабходнае павышэнне заробкаў работнікам «хуткай дапамогі». Тэма аказалася настолькі актуальнай, што і віцэбскія, і брэсцкія медыкі далучыліся да патрабаванняў аб павышэнні заробатнай платы. Інтэрнэт-газета Naviny.by вырашыла разабрацца, чаму ў бюджэтнай сферы з'явіліся сацыяльныя хваляванні і дзе выйсе з сітуацыі.

Года павышэння заробкаў бюджэтнікі не адчулі

У 2013 шмат гаварылася аб высокіх тэмпах росту заробатнай платы ў краіне, аднак гэты працэс назіраўся не ва ўсіх сферах. У прамысловасці, будаўніцтве рэальна (з улікам інфляцыі) заробатная плата сапраўды прыкметна вырасла.

«У рэальным выражэнні да студзеня-лістапада 2012 заробатная плата (за аналагічны перыяд 2013 — БелаПАН) вырасла на 17 % (прагноз на 2013 г. — на 7,1 %), у тым ліку:

у будаўніцтве — на 30,3 %; ў гандлі — на 20,8 %, у сельскай гаспадарцы, паляванні і лясной гаспадарцы — на 20,0 %, на транспарце і ў сувязі — на 19,8 %, у прамысловасці — на 15,3 %», — паведамляецца ў студзеньскім аглядзе Міністэрства эканомікі.

Пры гэтым высокія тэмпы росту заробкаў у пералічаных відах эканамічнай дзейнасці не былі падмацаваныя адэкватным павышэннем прадукцыйнасці працы.

«Па-ранейшаму захоўваецца (працяг на стар. 4)

ДЭНАМІНАЦЫЯ

ПАКУЛЬ ЗАРПЛАТЫ
МЕСЦЯЦА Ё КАШАЛЬКІ...

Беларускія ўлады зноў загаварылі аб дэнамінацыі нацыянальнай валюты. Відаць, ім крыўдна, што з нашых мільёнаў смяюцца замежныя турысты і параўноўваюць з Зімбабвэ.

Аднак праводзіць дэнамінацыю чыноўнікі пакуль не спяшаюцца, так як умовы яшчэ не паспелі. Падобна на тое, нулі прыбіраць толькі тады, калі зарплата перастане змяшчацца ў кашалькі.

Папярэдзім за паўгода

Як заявіў Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы з кіраўнікамі беларускіх СМІ 21 студзеня, ужо ёсць надрукаваныя рублі і капейкі. Выглядаць новыя грошы будуць «нешта блізка да еўра», так як спецыялісты лічаць, што такі іх выгляд найбольш прымальны.

Але ўмовы для правядзення дэнамінацыі яшчэ не паспелі, лічыць Аляксандр Лукашэнка - не такая добрая сітуацыя ў эканоміцы, ёсць пэўныя трывогі ў насельніцтва.

«Нават калі ў гэтым годзе адчужым, што эканоміка стала нармальнай, вам за паўгода аб'явім, - паабяцаў кіраўнік дзяржавы, маючы на ўвазе аб'яву дэнамінацыі. - Будзем яшчэ выбіраць, тры ці чатыры нулі адкінуць».

Такім чынам, як было адзначана на сустрэчы, у выніку дэнамінацыі курс беларускага рубля можа ўсталявацца як адзін да аднаго або адзін да дзесяці ў дачыненні да даляра.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што аб правядзенні дэнамінацыі насельніцтву будзе абвешчана за паўгода да яе даты, а потым яшчэ на працягу года будуць паралельна хадзіць новыя і старыя купюры.

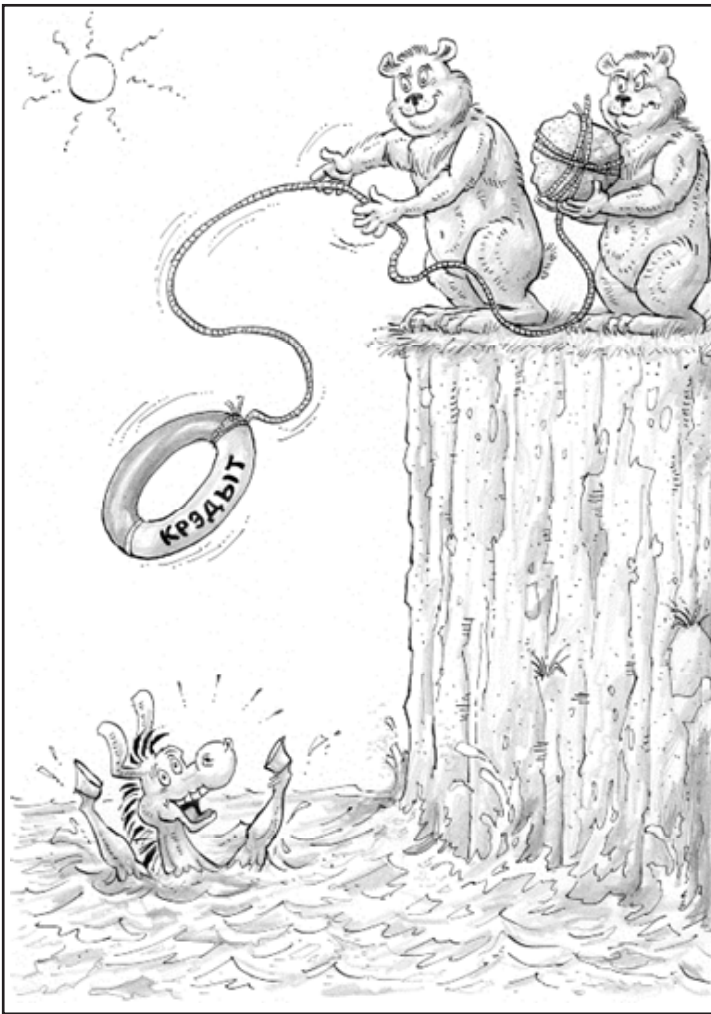
«Мы падумаем са спецыялістамі, калі гэты перыяд прыйдзе. Тут трэба быць вельмі асцярожнымі, - сказаў кіраўнік дзяржавы. - Мы гатовы ў любы момант правесці дэнамінацыю. Але ўсё-такі нават для гэтага тэхнічнага кроку павінны быць пэўныя ўмовы. Ці не павінна быць такая працэнтная стаўка, не павінна быць трывог на рынку, каб насельніцтва не хвалялася. І ў эканоміцы каб не было крызісных з'яў».

Лукашэнка нагадаў, што ў Беларусі ў свой час ужо праводзілася дэнамінацыя і баяцца гэтага працэсу не трэба.

«Але мы не гатовыя пакуль да гэтага. І не столькі тыя органы, якія правядуць гэтую дэнамінацыю, колькі насельніцтва і эканоміка, - сказаў кіраўнік дзяржавы. - Я думаю, што пройдзем гэты складаны, крызісны этап. І нават калі ў гэтым годзе мы адчужым, што эканоміка цвёрда стане на рэйкі нармальнага руху, мы за паўгода аб'явім народу, што будзем праводзіць дэнамінацыю».

«Гарантую! Падманваць не буду», - сказаў Лукашэнка.

Незаслужаная ўвага
Фінансавы аналітык афіцыйнага

партнёра Альпары ў Мінску Вадзім Іосуб не бачыць вострай неабходнасці ў дэнамінацыі. На яго думку, увага да гэтай тэмы незаслужаная.

«Дэнамінацыя - гэта тэхнічнае мерапрыемства. Калі на купюрах і на цэнніках шмат нулёў, гэта стварае пэўныя нязручнасці. У першую чаргу для прыездных, якія могуць блытацца ў гэтых нулях. На рост эканомікі, яе развіццё і ўстойлівасць гэта не ўплывае абсалютна. Нават нейкія асцярогі насельніцтва ў тым, што пры дэнамінацыі будзе акругленне ў большы бок, цэны вырастуць, яны таксама некалькі перабольшаныя», - мяркуе эксперт.

У выпадку дэнамінацыі цэны ўвогуле не вырастуць альбо падвысяцца максімум на паўпрацэнта, кажа Вадзім Іосуб.

«У нас кожны месяц цэны вырастаюць больш», - дадае фінансавы аналітык.

Эканаміст Сяргей Чалы таксама бачыць асноўную пагрозу ад дэнамінацыі ў невялікім росце цэн і не бачыць асаблівага сэнсу ў ёй акрамя як для зручнасці рахунку.

Падобнага меркавання, дарэчы, прытрымліваецца і кіраўнік Нацбанка Надзея Ермакова. У прыватнасці, у маі 2012 года яна заяўляла, што не бачыць сэнсу ў дэнамінацыі, пакуль «яшчэ ў кампутары месцяцца ўсе нулі, грашовыя паперы з многімі нулямі яшчэ месцяцца ў кашалькі».

Вадзім Іосуб мяркуе, што дэнамінацыю варта праводзіць у выпадку, калі гадавая інфляцыя на працягу некалькіх гадоў будзе менш за 10 %.

«Маючы высокую інфляцыю, не варта праводзіць дэнамінацыю, так як праз некалькі гадоў апынецца, што яе трэба праводзіць паўторна», - кажа эксперт.

(скарочана)

Аляксандр Ярашэвіч

ЗАРОБКІ

(пачатак на стар. 3)

значны разрыў у тэмпах росту прадукцыйнасці працы і рэальнай заробтнай платы — 14,9 працэнтнага пункта ў студзені-лістападзе 2013. Аперажальны рост рэальнай заробтнай платы ў дачыненні да прадукцыйнасці працы забяспечваецца, але прыносіць урон фінансавай эфектыўнасці прадпрыемстваў», — тлумачаць спецыялісты Мінэканомікі.

А вось павялічваць зарплаты бюджэткам «на шкоду» казне дзяржава не стала. Рэальная заробная плата бюджэткам у студзені-лістападзе 2013 у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года вырасла незаўважна: у дактароў — на 3,6 %, у настаўнікаў — на 2,7 %.

Улічваючы, што рост заробкаў у рэальным сектары істотна пераўзыходзіў тэмпы павелічэння заробкаў бюджэткам, даходы апошніх на фоне іншых работнікаў зніжались. У адносінах да сярэдняй зарплаты ў краіне даходы бюджэткам дасягнулі «дна», калі прааналізаваць сітуацыю за апошнія гады.

«Суадносіны зарплат у бюджэткам сферы да яе ўзроўню ў цэлым па эканоміцы маюць тэндэнцыю да зніжэння: у 2011 годзе — 83,9 %, у 2012 годзе — 80,9 %, у студзені-лістападзе 2013г. — 74,5 %», - паведамляецца ў апошнім аглядзе Міністэрства эканомікі.

Няпрофільныя выдаткі высмоктваюць грошы з казны

Праблема заключаецца ў тым, што для павышэння заробкаў бюджэткам грошай у казне ... няма. Бюджэт на 2014-ы, прыняты беларускіх парламентам у канцы снежня, не прадугледжвае павышэння даходаў работнікаў бюджэткам сферы.

«Бюджэт на бягучы год прадугледжвае, што рост намінальнай заробтнай платы бюджэткам магчымы толькі на ўзроўні інфляцыі, а рост рэальнай зарплаты — толькі ў выпадку скарачэння колькасці бюджэтных арганізацый і бюджэткам», — канстатуе эканаміст даследчага цэнтру ІПМ Глеб Шымановіч.

Намеснік міністра фінансаў Максім Ермаловіч, выступаючы ў парламенце восенню, адзначаў: крытычна важна, каб сярэдні заробак у бюджэтным сектары быў не ніжэйшы за 80 % ад сярэдняй зарплаты па краіне. Інакш пачынаюцца неспрыяльныя працэсы, звязаныя з адтокамі кадраў з бюджэткам сферы.

Тым не менш, да гэтага часу гэта суадносіны, як мы адзначалі вышэй, ужо апусцілася ніжэй за 75 %. Разам з тым, Мінфін канстатуе, што грошай у казне для павышэння рэальнага заробку бюджэткам на 2014 год не прадугледжана.

(скарочана)

**Дзмітрый Зяц
БЕЛАПАН**

ПОГЛЯД

НЕТ ПРОБЛЕМ

Пресс-конференция Лукашенко вновь прошла в духе «петух прокукарекал, а там хоть не рассветай».

По крайней мере, так выглядели теле- и газетные версии встречи главы государства с главными редакторами. Серьезных проблем в стране нет, твердо идём своей дорогой, и даже мама президента говорит, что жить стало лучше...

Честно говоря, мне тоже лучше. Например, с годами научилась говорить любому дураку, что он дурак. Хотя моя мама учила, что делать этого не нужно, поскольку такое поведение грубое и нетактичное. Однако, как выяснилось, в долгосрочной перспективе это умение очень облегчает жизнь.

А уж насколько лучше стало жить человечество! Телефон сейчас может быть не только в каждом доме, но и в каждом кармане, давно нет надобности устраивать постирушки в проруби, да и в сорок лет никто не чувствует себя глубокоим стариком, каковыми в этом возрасте были наши предки.

На том, собственно, мир и держится. Потому и не погибли «хомо сапиенс» как биологический вид, что научились делать так, чтобы с годами и жить, и умирать становилось лучше, комфортнее. Мы все вместе этому научились. Хотя некоторые чудачки до сих пор зовут людей в натуральное хозяйство и призывают лечить болезни не с помощью врачей, а с помощью молитв.

Дети растут, солнце встает, зима сменяет осень, а девятую весну своей жизни обязательно ценишь больше, чем первую... Нечем тут хвастаться.

Повод для радости - это когда какую-то проблему ты, наконец, решил. Но Лукашенко важно другое - прокукарекать, что проблем нет.

Дома строятся. Хотя это не значит, что мы решили или знаем, как решить жилищную проблему и сделать квартиры доступными.

Модернизация идет полным ходом. Но модернизированные предприятия работают ничуть не лучше, чем их коллеги-старички, оказываются в еще большей финансовой яме, в еще больших долгах.

Спорт этот несчастный... Лукашенко своими руками много лет создавал беспрецедентную систему поддержки спорта. В итоге слово «спортсмен» скоро войдет в наш лексикон как уничижительно-ругательное.

Белорусы не говорят по-белорусски - подождем, может, рассосется. Народ в секстиллионах считать не научится - уберем с денег лишние нули, тем более, что не впервой. Что будет со страной через 30 лет? Что-то будет...

Нет проблем! Не должно быть! Не рассветай!

**Светлана Калинкина
«Народная воля»**

РЭХА МАЙДАНА

БАРАЊІЦЬ СВАБОДУ
ТРЭБА ЎВЕСЬ ЧАС

Українці, змагаючыся на Майдане за сваю свабоду, за еўрапейскі шлях развіцця краіны, падстаўляюць плячо і беларусам, паказваючы прыклад адстойвання сваіх правоў і свабод, - лічыць старшыня Руху "За Свабоду" Аляксандр Мілінкевіч:

- Не бывае ў палітыцы чагосьці, што падае бясконца з неба, - без самаахвярнасці, без барацьбы за гэта. Нават у дэмакратычных краінах барацьба за свабоду трэба ўвесь час. Таму што заўсёды ёсць тэндэнцыі да ўзмацнення, да жорсткасці ўладаў, да абмежавання дэмакратыі. І ўкраінцы паказваюць вельмі добры прыклад гэтым шырокім народным рухам. Людзі

і старэйшыя, і маладзейшыя кажуць увесь час гэтае слова, можа я не вельмі яго люблю, але яно адпавядае: мы не хочам быць быдлам.

Таму значнасьць апошніх падзей ў Кіеве у тым, што ўкраінскі народ дэманструе, што ўжо ніколі не будзе маўклівым натоўпам, якім нас усіх спрабавалі зрабіць у савецкія часы, - упэўнены Аляксандр Мілінкевіч.